

**PLÁN PÉČE O ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ
PŘÍRODNÍ PAMÁTKU
JENERÁLKA
2025 – 2034**

OBSAH

1	ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ A POPISNÉ ÚDAJE O ZCHÚ	4
1.1	ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.2	ÚDAJE O LOKALIZACI ÚZEMÍ	4
1.3	VYMEZENÍ ÚZEMÍ PODLE SOUČASNÉHO STAVU KATASTRU NEMOVITOSTÍ	5
	ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ	5
	OCHRANNÉ PÁSMO	5
1.4	VÝMĚRA ÚZEMÍ A JEHO OCHRANNÉHO PÁSMO	8
1.5	PŘEKRYV ÚZEMÍ S JINÝMI CHRÁNĚNÝMI ÚZEMÍMI	8
1.6	KATEGORIE IUCN	8
1.7	PŘEDMĚT OCHRANY ZCHÚ	9
1.7.1	PŘEDMĚT OCHRANY PODLE ZŘIZOVACÍHO PŘEDPISU	9
1.7.2	PŘEDMĚT OCHRANY ZCHÚ – SOUČASNÝ STAV	9
1.8	CÍL OCHRANY	9
2	ROZBOR STAVU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ S OHLEDEM NA PŘEDMĚT OCHRANY	11
2.1	POPIS ÚZEMÍ A CHARAKTERISTIKA JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ	11
2.1.1	STRUČNÝ POPIS ÚZEMÍ A JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ	11
2.1.2	CHARAKTERISTIKA VEGETACE	11
2.1.3	FAUNA	11
2.1.4	PŘEHLED ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ	12
2.1.5	VÝČET A POPIS VÝZNAMNÝCH PŘIROZENÝCH DISTURBANČNÍCH ČINITELŮ PŮSOBÍCÍCH V ÚZEMÍ V MINULOSTI A SOUČASNOSTI	14
2.2	HISTORIE VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ A ZÁSADNÍ POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI	15
A)	OCHRANA PŘÍRODY	15
B)	LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	15
C)	ZEMĚDĚLSKÉ HOSPODAŘENÍ	15
D)	RYBNÍKÁŘSTVÍ	15
E)	MYSLIVOST	15
F)	RYBÁŘSTVÍ	15
G)	REKREACE A SPORT	16
H)	TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN	16
I)	JINÉ ZPŮSOBY VYUŽITÍ	16
2.3	SOUVISEJÍCÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTY, SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ A PRÁVNÍ PŘEDPISY	16
2.4	SOUČASNÝ STAV ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH	16
2.4.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LESÍCH	16
2.4.1.1	Přirozená skladba dřevin a zastoupení souborů lesních typů v ZCHÚ	16
2.4.1.2	Současné zastoupení dřevin	16
2.4.2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O NELESNÍCH POZEMCÍCH	17
2.4.3	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBJEKTECH NEŽIVÉ PŘÍRODY	17
2.5	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PŘEDCHOZÍ PÉČE A DOSAVADNÍCH OCHRANÁŘSKÝCH ZÁSAHŮ DO ÚZEMÍ A ZÁVĚRY PRO DALŠÍ POSTUP	17
2.6	STANOVENÍ PRIORITNÍCH ZÁJMŮ OCHRANY ÚZEMÍ V PŘÍPADĚ JEJICH MOŽNÉ KOLIZE	17
3	PLÁN ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ	18
3.1	VÝČET, POPIS A LOKALIZACE PLÁNOVANÝCH ZÁSAHŮ	18

3.1.1	RÁMCOVÉ ZÁSADY PÉČE O ÚZEMÍ NEBO ZÁSADY JEHO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ.....	18
A)	péče o lesy	18
B)	Péče o nelesní plochy.....	20
C)	Péče o rostliny.....	23
D)	Péče o živočichy	23
E)	Péče o útvary neživé přírody.....	23
F)	Zásady jiných způsobů využívání území	23
3.1.2	PODROBNÝ VÝČET NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A ČINNOSTÍ V ÚZEMÍ.....	24
A)	Lesy.....	24
B)	Útvary neživé přírody	25
C)	Nelesní pozemky.....	25
D)	Ostatní opatření	26
3.2	ZÁSADY HOSPODÁŘSKÉHO NEBO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ OCHRANNÉHO PÁSMU VČETNĚ NÁVRHŮ ZÁSAHŮ A PŘEHLEDU ČINNOSTÍ	28
3.3	ZAMĚŘENÍ A VYZNAČENÍ ÚZEMÍ V TERÉNU	28
3.4	NÁVRHY POTŘEBNÝCH ADMINISTRATIVNĚ-SPRÁVNÍCH OPATŘENÍ V ÚZEMÍ	28
3.5	NÁVRHY NA REGULACI REKREAČNÍHO A SPORTOVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ VEŘEJNOSTÍ.....	28
3.6	NÁVRHY NA VZDĚLÁVACÍ VYUŽITÍ ÚZEMÍ.....	28
3.7	NÁVRHY NA PRŮZKUM ČI VÝZKUM ÚZEMÍ A MONITORING	28
4	<u>ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE.....</u>	29
4.1	PŘEDPOKLÁDANÉ ORIENTAČNÍ NÁKLADY HRAZENÉ ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY DLE JEDNOTLIVÝCH ZÁSAHŮ.....	29
4.2	POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMACÍ	30
4.3	SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK.....	30
4.4	ZPRACOVATEL PLÁNU PÉČE	31
5	<u>PŘÍLOHY</u>	32
6	<u>FOTODOKUMENTACE.....</u>	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ A POPISNÉ ÚDAJE O ZCHÚ

1.1 ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Kód ZCHÚ: 142

Kategorie: Přírodní památka

Název: Jenerálka

Platný právní předpis nebo rozhodnutí o vyhlášení:

Vyhláška č. 5/1968 Národního výboru hlavního města Prahy ze dne 29. 4. 1968

1.2 ÚDAJE O LOKALIZACI ÚZEMÍ

Kraj: Hlavní město Praha

Obec s rozšířenou působností: Hlavní město Praha

Obec: Hlavní město Praha

Katastrální území: Dejvice

Příloha: M 1 - Orientační mapa s vyznačením území

1.3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ PODLE SOUČASNÉHO STAVU KATASTRU NEMOVITOSTÍ

Údaje z KN, platné k IX. 2024.

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ

Katastrální území: Dejvice

Číslo parcely dle KN	Druh pozemku dle KN	Číslo listu vlastnictví	Způsob využití pozemku dle KN	Výměra parcely celková dle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
4532	ostatní plocha	10688	jiná plocha	273	273
4533	ostatní plocha	10688	neplodná půda	1596	1596
4535	lesní pozemek	2510		9464	9464
4538/2	ostatní plocha	2510	dobývací prostor	4661	3102

Vlastníci pozemků v PP dle LV:

- 10688 - JNR Beta s.r.o., Evropská 866/71, Vokovice, 16000 Praha 6
- 2510 - HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, 11000 Praha 1

OCHRANNÉ PÁSMO

Katastrální území: Dejvice

Číslo parcely dle KN	Druh pozemku dle KN	Číslo listu vlastnictví	Způsob využití pozemku dle KN	Výměra parcely celková dle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
4498/5	zast. pl.	10688		67	67
4498/4	ovoc. sad	10688		15326	15326
4534/4	ostat.pl.	2510	jiná plocha	618	618
4534/3	vodní pl.	2510	zamokřená pl.	6523	6523
4514/2	ostat.pl.	10688	manipulační pl.	47	47
4536/2	zast. pl.	8322		33	33
4495	zast. pl.	10688		101	101
4496	zast. pl.	10688		24	24
4497	ostat.pl.	10688	jiná plocha	495	495
4499	zast. pl.	10688		137	137
4500	ostat.pl.	10688	zeleň	10167	10167

4501	ostat.pl.	10688	zeleň	955	955
4502	travní p.	10688		3971	3971
4503	ostat.pl.	10688	manipulační pl.	1073	1073
4506	zast. pl.	10688		44	44
4507	ostat.pl.	10688	neplodná půda	3732	3732
4508	zahrada	10688		2443	2443
4509	ostat.pl.	10688	manipulační pl.	502	502
4510	ostat.pl.	10688	jiná plocha	568	568
4511	ostat.pl.	10688	zeleň	587	587
4512	ostat.pl.	10688	zeleň	4231	4231
4513	ostat.pl.	10688	manipulační pl.	1719	1719
4514/1	ostat.pl.	10688	manipulační pl.	540	540
4515	zast. pl.	10688		574	574
4516	zast. pl.	10688		91	91
4517	zahrada	10688		836	836
4526	ostat.pl.	1831	ostat.komunikace	1381	1381
4527	vodní pl.	2510	zamokřená pl.	14693	14693
4528	zast. pl.	1707		794	794
4529	orná půda	1707		8205	8205
4530	zahrada	1707		235	235
4531	travní p.	1707		2345	2345
4536/1	zast. pl.	8322		1667	1667
4537	ostat.pl.	8322	jiná plocha	272	272
4538/1	ostat.pl.	2510	jiná plocha	21537	21537
4539	lesní poz	2510		11890	11890
4540	ostat.pl.	1831	ostat.komunikace	67	67
4541	lesní poz	2510		982	982

Katastrální území: Vokovice

Číslo parcely dle KN	Druh pozemku dle KN	Číslo listu vlastnictví	Způsob využití pozemku dle KN	Výměra parcely celková dle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
846	zahrada	10002		4977	4977
820	lesní poz	652		906	906
1344	lesní poz	652		1281	1281
840/2	lesní poz	652		266	266
835	lesní poz	652		8896	8896
836	lesní poz	652		748	748
837/1	lesní poz	564		13126	13126
838	lesní poz	536		2656	2656
839	lesní poz	652		32323	32323
809	lesní poz	5655		14914	14914
810	lesní poz	5655		10066	10066
812	lesní poz	241		8995	8995
813	lesní poz	26		14130	14130
817	lesní poz	652		27080	27080

819	lesní poz	652		611	611
1345	lesní poz	652		1299	1299
847	lesní poz	652		4624	4624
849	lesní poz	652		10271	10271
840/1	lesní poz	652		61582	61582
841	lesní poz	652		2916	2916
843	lesní poz	652		353	353
844	lesní poz	652		508	508
850	lesní poz	652		221	221
851	lesní poz	652		5055	5055
852/2	lesní poz	652		1053	1053
834/1	lesní poz	652		10899	10899
852/1	zast. pl.	5725		378	378
837/3	zast. pl.	4475		3	3
842	zast. pl.	540		45	45
837/2	ostat.pl.	4475	ostat.komunikace	5	5
853	ostat.pl.	5725	ostat.komunikace	327	327
834/2	ostat.pl.	652	ostat.komunikace	541	541
848	ostat.pl.	633	manipulační pl.	569	569
811	ostat.pl.	6140	jiná plocha	67	67
814	ostat.pl.	26	neplodná půda	465	465
833	ostat.pl.	652	neplodná půda	352	352
96	ostat.pl.	26	neplodná půda	890	890
845	ostat.pl.	652	neplodná půda	807	807

Celková výměra parcel dle KN je 36,37 ha.

Ochranné pásmo je dáno vyhláškou, jeho vymezení však nijak nesouvisí s vlastním chráněným územím. V případě zřízení zákonného ochranného pásma dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. by šlo o pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ. Jeho plocha odečtem v GIS činí 4,4 ha. Individuálně lze zahrnout bývalý těžební prostor ve východní části území (parcelně nebo reprezentativní plochu).

1.4 VÝMĚRA ÚZEMÍ A JEHO OCHRANNÉHO PÁSMA

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0,95	24,76		
vodní plochy	-	2,12	zamokřená půda	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	-	0,61		
orná půda	-	0,82		
ostatní zemědělské pozemky	-	2,4		
ostatní plochy	0,65	5,25	neplodná půda	0,16
			ostatní způsoby využití	0,49
zastavěné plochy a nádvoří	-	0,41		
plocha celkem	1,6	36,37		

1.5 PŘEKRYV ÚZEMÍ S JINÝMI CHRÁNĚNÝMI ÚZEMÍMI

národní park:
chráněná krajinná oblast:
jiný typ chráněného území:

překryv s chráněnou oblastí přirozené akumulace vod

Natura 2000

ptačí oblast:
evropsky významná lokalita:

1.6 KATEGORIE IUCN

III – přírodní památka

1.7 PŘEDMĚT OCHRANY ZCHÚ

1.7.1 PŘEDMĚT OCHRANY PODLE ZŘIZOVACÍHO PŘEDPISU

Skalní suk jako významný geologický a krajinný prvek s výskytem chráněných druhů rostlin.

1.7.2 PŘEDMĚT OCHRANY ZCHÚ – SOUČASNÝ STAV

Hlavním předmětem ochrany je skalní suk jako význačný geologický a krajinný prvek s výskytem chráněných druhů rostlin.

A. společenstva

název	podíl plochy v ZCHÚ v %	popis ekosystému
<i>Festuco-Brometea</i>	40	xerothermní trávníky
<i>Festucion valesiaceae</i>	15	xerothermní trávníky
<i>Alyso saxatilis - Festucetum pallentis</i>	6	xerothermní skalní vegetace
<i>Gageo bohemicae - Veronicetum dillenii</i>	2	společenstva rankerových půd
<i>Polytricho - Scleranthetum perennis</i>	2	společenstva rankerových půd
<i>Geranio - Dictamnnetum</i>	5	teplomilné bylinné lemy
<i>Melampyro nemorosi - Carpinetum</i>	30	lesní porost

B. druhy

Konkrétní druhy nejsou předmětem ochrany území, seznam významných druhů je uveden v kapitole 2.1.2.

C. Útvary neživé přírody

útvary	geologické podloží	popis výskytu útvaru
Skalní suk	proterozoické břidlice, prachovce a droby	ostroh na soutoku Šáreckého a Kruteckého potoka

1.8 CÍL OCHRANY

ekosystém	Cíl ochrany	indikátory cílového stavu
<i>Festuco-Brometea</i>	Zachování nebo zlepšení současného stavu, zajištění diverzity porostu, zamezení eutrofizace	<ul style="list-style-type: none">rozloha ekosystému min. 40 % v ZCHÚvýskyt významných druhů rostlinpotlačení sukceseabsence ruderalních společenstev
<i>Festucion valesiaceae</i>	Zachování nebo zlepšení současného stavu, zajištění diverzity porostu, zamezení eutrofizace	<ul style="list-style-type: none">rozloha ekosystému min. 15 % v ZCHÚvýskyt významných druhů rostlinpotlačení sukceseabsence ruderalních společenstev

<i>Alyso saxatilis - Festucetum pallentis</i>	Zachování současného stavu, zvýšení perspektivity v okrajových partiích	<ul style="list-style-type: none"> • podrobněji v popisu péče o geologický útvar
<i>Gageo bohemicae - Veronicetum dillenii</i>	Zachování současného stavu, zvýšení perspektivity v okrajových partiích	<ul style="list-style-type: none"> • zachování minimálně stávajícího rozsahu, jedná se o biotop v rámci ZCHÚ okrajový s omezenou perspektivou rozšíření
<i>Polytricho - Scleranthetum perennis</i>	Zachování současného stavu, zvýšení perspektivity v okrajových partiích	<ul style="list-style-type: none"> • zachování minimálně stávajícího rozsahu, jedná se o biotop v rámci ZCHÚ okrajový s omezenou perspektivou rozšíření
<i>Geranio - Dictamnietum</i>	Zachování současného stavu	<ul style="list-style-type: none"> • omezeno na existenci stávajících lesních porostů a bezlesí
<i>Melampyro nemorosi - Carpinetum</i>	Zachování současného stavu, zvýšení perspektivity	<ul style="list-style-type: none"> • snížení podílu nepůvodních druhů • věková diferenciace

útvar	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Skalní suk	Zachovat geomorfologicky zajímavý útvar s xerothermními společenstvy a chráněnými druhy rostlin.	Náletovými dřevinami nezarůstající skalní výchoz s druhově pestrou mozaikou xerothermních stanovišť a navazujícími lučními ekosystémy s lemem teplomilných doubrav s bylinným podrostem v ploše minimálně dle stávajícího stavu (cca 0,6 ha)

Udržení a zajištění zlepšování stavu zahrnutých ekosystémů uchová/vytvoří refugium pro vývoj některých ohrožených druhů v jinak zemědělsko-urbánní krajině pražské aglomerace.

2 ROZBOR STAVU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ S OHLEDEM NA PŘEDMĚT OCHRANY

2.1 POPIS ÚZEMÍ A CHARAKTERISTIKA JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ

2.1.1 STRUČNÝ POPIS ÚZEMÍ A JEHO PŘÍRODNÍCH POMĚRŮ

Skalní hřbet tvořící ostroh na soutoku Šáreckého (Litovického) a Kruteckého potoka. Jde o významný geomorfologický krajinný prvek s mezinárodně významnou typickou lokalitou v ochranném pásmu (k jihovýchodu přiléhá opuštěná cihelna Salátka). Skalní masiv tvoří převážně svrchnoproterozoické jílovité břidlice, prachovce a droby. Jihozápadní svah je budován bazaltickými tufy, vulkanoklastiky a břidlicemi spodního ordoviku. Hřbet má strmé svahy razně orientované ke světovým stranám.

Ochranné pásmo tvoří zejména niva Litoveckého (Šáreckého) potoka a přilehlé lesní porosty na svazích jeho údolí.

2.1.2 CHARAKTERISTIKA VEGETACE

V území jsou přítomny rozdílné typy vegetace v závislosti na orientaci a sklonu svahů. Na jižním svahu rostou společenstva mělkých rankerových půd s chmerkem vytrvalým (např. *Gageo bohemicae-Veronicetum dillenii* a *Polytricho-Scleranthetum perennis*) a kostřavové trávníky (*Festucion valesiacae*). V těchto společenstvech se šíří nepůvodní len rakouský (*Linum austriacum*), z neznalosti sem vysetý na konci 90. let 20. století. Na severním svahu je černýšová dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*) s hojnou dymnivkou dutou (*Corydalis cava*) v jarním aspektu, ohraničená v horním okraji teplomilným lemem s třemdavou bílou a kakostem krvavým (*Geranio-Dictamnietum*). Na strmém západním čele skály roste šterbinová vegetace se sleziníkem červeným (*Asplenium trichomanes*), s. severním (*A. septentrionale*) a hojně se uplatňuje skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*).

2.1.3 FAUNA

Významná je teplomilná fauna bezobratlých, např. střevlíci *Panagaeus bipustulatus* a *Harpalus anxius*, ploštice zákeřnice červená (*Rhinocoris iracundus*), z reliktních fytofágních brouků některé stepní druhy, např. dřepčík *Psylliodes instabilis* či nosatcovití *Apion penetrans*, *Sitona inops*, *Gymnaetron plantaginis* i bezkřídlí terikolní *Trachyploeus alternans*, *T. angustisetulus* a *T. asperatus*. Z motýlů se uplatňují např. modrásci *Plebeius argyrognomon* a *Celastrina argiolus* a vzácný pouzdrovníček *Coleophora thymi* vyvíjející se na mateřídoušce. Z ptáků hnízdí v chráněném území a širším okolí mj. rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*), r. domácí (*Phoenicurus ochruros*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), žluna zelená (*Picus viridis*) a slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*).

2.1.4 PŘEHLED ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle červeného seznamu	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
bělozářka liliovitá - <i>Anthericum liliago</i>	vzácně	C3	O	světlé lesy, slunné stráně, suché louky
česnek šerý horský - <i>Allium senescens subsp. montanum</i>	roztroušeně	LC, C4a		skalnaté terásky
čilimník řezenský - <i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>	vzácně	NT, C4a		skalnaté výchozy
dřín obecný - <i>Cornus mas</i>	v lesních porostech hojně	C4a	O	xerothermní křovinaté stráně
dřišťál obecný - <i>Berberis vulgaris</i>	roztroušeně	NT, C4a		součást křovinných porostů
chrpa chlumní - <i>Cyanus triumfettii</i>	jednotlivě na exponovaných místech	C3	O	skály a skalní stepi, lesostepi, skalnaté stráně
jestřábník bledý - <i>Hieracium schmidtii</i>	vzácně	NT, C4a		skalnaté výchozy
kakost krvavý - <i>Geranium sanguineum</i>	vzácně	C4a	-	výslunné stráně, lem světlých lesů
kavyl vláskovitý - <i>Stipa capillata</i>	relativně četný	NT, C4a		exponovaná místa s menším tlakem jiných druhů
kerblík obecný - <i>Anthriscus caucalis</i>	lokální	EN, C2t		
koniklec luční český - <i>Pulsatilla pratensis subsp. bohemica</i>	lokální	VU, C2b	SO	
kostrava sivá - <i>Festuca pallens</i>	hojně	LC, C4a		dominanta skalnatých výchozů
lomikámen trojprstý - <i>Saxifraga tridactylites</i>	lokální	C3	SO	skalní stepi
mateřídouška panonská - <i>Thymus pannonicus</i>	roztroušeně	LC, C4a		skalnaté výchozy a suché trávníky
mochna písečná - <i>Potentilla incana</i>	roztroušeně	NT, C4a		skalnaté výchozy
mochna přímá - <i>Potentilla recta</i>	vzácně	LC, C4a		suché trávníky
ožanka kalamandra - <i>Teucrium chamaedrys</i>	hojně	LC, C4a		
plamének přímý - <i>Clematis recta</i>	vzácně	C3	O	křovinaté stráně a světlé háje
prvosienka jarní - <i>Primula veris</i>	roztroušeně	LC, C4a		

rozrazil Dillenův - <i>Veronica dillenii</i>	roztoušeně	LC, C4a		
rozrazil klasnatý - <i>Veronica spicata</i>	vzácně	LC, C4a		
rozrazil ožankový - <i>Veronica teucrium</i>	vzácně	LC, C4a		
skalník celokrajný - <i>Cotoneaster integerrimus</i>	místy expanduje	C4a	—	slunné stráně, skalnaté svahy
strdivka sedmihradská - <i>Melica transsilvanica</i>	lokálně větší porosty	LC, C4a		lokálně větší porosty, i v zapojenějších trávnicích
tolice nejmenší - <i>Medicago minima</i>	lokálně větší porosty	NT, C3		
trýzel škardolistý - <i>Erysimum crepidifolium</i>	lokálně větší porosty	NT, C4a		v suchých, zejména při kraji lesa
třemdava bílá - <i>Dictamnus albus</i>	vzácně	C3	O	světlé lesy a lesostepi
vikev hrachovitá - <i>Vicia pisiformis</i>	velmi vzácně	NT, C3		1 trs na kraji lesa
žebratka bahenní - <i>Hottonia palustris</i>	nehodnoceno	NT, C3	O	nově vytvořená tůň při vstupu do pp, zřejmě vysazeno
pískorypka mochnová - <i>Andrena potentillae</i>	jednotlivě až roztoušeně	VU		stepní plochy bez porostu
čmelák zahradní - <i>Bombus hortorum</i>	hojně		O	bez preference biotopu
čmelák skalní - <i>Bombus lapidarius</i>	jednotlivě		O	bez preference biotopu
čmelák lesní - <i>Bombus sylvarum</i>	jednotlivě		O	bez preference biotopu
čmelák zemní - <i>Bombus terrestris</i>	hojně		O	bez preference biotopu
žahalka žlutá - <i>Scolia hirta</i>	hojně	NT		kvetoucí pcháče
maskonoska písečná - <i>Hylaeus gibbus</i>	jednotlivě až roztoušeně	VU		stepní plochy bez porostu
saranče černoskvrnná - <i>Stenobothrus nigromaculatus</i>	jednotlivě až roztoušeně	NT		exponované louky
cvrček polní - <i>Gryllus campestris</i>	jednotlivě až roztoušeně	NT		exponované louky
Dřepčík - <i>Psylliodes instabilis</i>	jednotlivě	EN	-	výslunné stráně
kudlanka nábožná - <i>Mantis religiosa</i>	v době průzkumu ojedinele, vzhledem k rozmnožovací strategii se však údaj může velmi výrazně měnit	VU	KO	exponované bezlesí - expanzivní tendence
přástevník kostivalový - <i>Euplagia quadripunctata</i>	jednotlivě	Natura 2000		křoviny, kvetoucí rostliny

otakárek ovocný - <i>Iphiclides podalirius</i>	V rámci areálu výskytu	NT	O	obecně roztroušený výskyt
zlatohlávek huňatý - <i>Tropinota hirta</i>	jednotlivě		SO	roztroušeně
zlatohlávek tmavý - <i>Oxythyrea funesta</i>	hojně		O	hojně na kvetoucích rostlinách
krasec - <i>Anthaxia candens</i>	jednotlivě	EN		staré třešně
krasec - <i>Agrilus hyperici</i>	jednotlivě	NT		exponované louky s třezalkou
nosatec - <i>Trachyploeus alternans</i>	jednotlivě	NT		svahy s xerothermní vegetací
slavík obecný - <i>Luscinia megarhynchos</i>	V rámci areálu výskytu	LC	O	pruhy hustých dřevin, řídké listnaté lesíky s keřovým patrem, Křovinaté stráně
žluna zelená - <i>Picus viridis</i>	V rámci areálu výskytu	LC		světlé lesy, remízky

KO – kriticky ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.

SO – silně ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.

O - ohrožený chráněný druh se zvláštní ochranou podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb.

CR – kriticky ohrožený druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)

EN – ohrožený druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)

VU - zranitelný druh Červeného seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)

NT - téměř ohrožený druh Červeném seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003, Farkač & al. 2005)

LC – málo dotčený druh Červeném seznamu kategorie IUCN (Plesník & al. 2003)

2.1.5 VÝČET A POPIS VÝZNAMNÝCH PŘIROZENÝCH DISTURBANČNÍCH ČINITELŮ PŮSOBÍCÍCH V ÚZEMÍ V MINULOSTI A SOUČASNOSTI

a) abiotické disturbanční činitele

Nejvýznamnějším abiotickým disturbančním činitelem jsou klima a expozice území a s nimi související eroze kolem skalních výstupů, která pomístně vytváří holé zvětralé plochy. To však zároveň představuje soubor stresových činitelů, které zvyšují kvalitu předmětu ochrany.

b) biotické disturbanční činitele

Ve významné míře nezjištěna.

2.2 HISTORIE VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ A ZÁSADNÍ POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ VLIVY LIDSKÉ ČINNOSTI

A) OCHRANA PŘÍRODY

Území bylo vyhlášeno v roce 1968. Jeho současný stav je výsledkem více než půl století péče, která je udržela a zachovala chráněný fenomén včetně navazujících cenných stanovišť. Nejzásadnějším problémem je v současné době eutrofizace a v jejím rámci obtížně podchytitelný rozvoj expanzivních a invazních druhů.

Plán péče na období 2010 – 2024 doporučoval zejména kosení nebo pastvu lučních biotopů a odstraňování nepůvodních dřevin a potlačování lesní sukcese. Tento postup by bylo vhodné zachovat i nadále, případně jej doplnit o některé nově aplikovatelné metody (viz dále návrh opatření).

Území je vybaveno pruhovým značením, cedulemi se státním znakem a doplněno informačními cedulemi.

B) LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

V minulosti došlo k odlesnění vzhledem k velké spotřebě dřeva ve starších dobách a jeho obecnému nedostatku v blízké Praze. Lesní porosty zde byly ještě na počátku minulého století, kdy započalo zalesňování, vzácností. K zalesnění byly, dle předchozího plánu péče, ve velké míře užívány introdukované dřeviny, zejména akát (*Robinia pseudoacacia*) a borovice černá (*Pinus nigra*). Druhý jmenovaný druh se ale v území prakticky nevyskytuje a některé části porostu, spíše než zalesnění nepůvodními druhy, vykazují určité charakteristiky přírodě blízkých porostů. Území bylo původně pastvinou, zčásti bylo pravděpodobně i intenzivně obhospodařováno. Extenzivní pastva (zejména kozy) zde doznívala ještě v 50. letech minulého století. Lesní porost v ZCHÚ je nyní referenční plochou FSC ponechanou bez zásahu.

C) ZEMĚDĚLSKÉ HOSPODAŘENÍ

Existují záznamy o historickém zemědělském využívání některých částí území, vlivy na současný stav však již byly téměř setřeny.

D) RYBNÍKÁŘSTVÍ

Není předmětem managementu území.

E) MYSLIVOST

Není předmětem managementu území.

F) RYBÁŘSTVÍ

Není předmětem managementu území.

G) REKREACE A SPORT

Území představuje rekreační klidovou zónu (zejm. ochranné pásmo), navštěvovanou veřejností a využívanou k rekreaci a ke sportu.

H) TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN

Není předmětem managementu území.

I) JINÉ ZPŮSOBY VYUŽITÍ

Oblast patří k nejdříve osídleným částem dnešní Prahy. V bývalé cihelně F. Baráčka byly nalezeny štípané nástroje z mladší epochy starší doby kamenné společně s kostmi pravěkých zvířat (mamut, nosorožec, sob, tur, kůň).

2.3 SOUVISEJÍCÍ PLÁNOVACÍ DOKUMENTY, SPRÁVNÍ ROZHODNUTÍ A PRÁVNÍ PŘEDPISY

Novelizace zák. č. 114/1992. Sb.

Plán péče o PP Jenerálka 2010 – 2024 (Ing. Jiří Dostálek, CSc. 2009)

Předpokládané LHP pro LHC Lesy města Prahy, platný na období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2033.

Uzemní plán Hlavního města Prahy

2.4 SOUČASNÝ STAV ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A PŘEHLED DÍLČÍCH PLOCH

2.4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O LESÍCH

Přírodní lesní oblast	17 Polabí
Lesní hospodářský celek	Praha
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	
Období platnosti LHP (LHO)	2024 - 2033
Organizace lesního hospodářství	
Nižší organizační jednotka	

2.4.1.1 PŘIROZENÁ SKLADBA DŘEVIN A ZASTOUPENÍ SOUBORŮ LESNÍCH TYPŮ V ZCHÚ

Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
0Z	reliktní bor	BO 9, BR 1, DBZ, BK	0,124	14,25
1A	javorohabrová doubrava	DBZ 2-3, DB 3-4, LP 1-2, HB 1-2, JV +-1, BK, BRK	0,746	86,75
Celkem			0,870	100 %

2.4.1.2 SOUČASNÉ ZASTOUPENÍ DŘEVIN

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					

	BO			0,112	12,65
Listnáče					
	AK	0,087	10,85		
	BB	0,036	4,46		
	BK			0,025	2,82
	BR			0,012	1,41
	BRK			0,019	2,11
	DB			0,261	29,59
	DBZ	0,036	4,46	0,193	21,84
	HB	0,634	79,25	0,112	12,68
	JS	0,008	0,98		
	JV			0,037	4,23
	LP			0,112	12,68
Celkem		0,8	100 %		

2.4.2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O NELESNÍCH POZEMCÍCH

Popis a zajištění je uveden v soupisu dílčích ploch a návrhu péče o objekty neživé přírody.

2.4.3 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBJEKTECH NEŽIVÉ PŘÍRODY

Skalní hřbet tvoří převážně svrchnoproterozoické jílovité břidlice a droby. Jihozápadní svah je budován bazaltovými tufy, vulkanoklastiky a břidlicemi spodního ordoviku.

2.5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PŘEDCHOZÍ PÉČE A DOSAVADNÍCH OCHRANÁŘSKÝCH ZÁSAHŮ DO ÚZEMÍ A ZÁVĚRY PRO DALŠÍ POSTUP

V rámci dosavadní péče byla vhodně podpořena prosperita xerothermních trávníků odstraněním dřevin a zavedením extenzivní pastvy kombinované s mozaikovitou seč. Rozvoj skalních společenstev byl podpořen částečným vyřezáváním dřevin na úpatí skalního hřbetu.

Současný způsob péče je pro prosperitu xerothermní vegetace plně vyhovující, proto je možné doporučit jeho pokračování.

Lesní porosty nepotřebují výrazné zásahy. Vhodná je přeměna akátiny (likvidace akátu) ve východní části, na porost s přirozenou druhovou skladbou. Porost je referenční bezzásahovou plochou v rámci certifikace FSC.

2.6 STANOVENÍ PRIORITNÍCH ZÁJMŮ OCHRANY ÚZEMÍ V PŘÍPADĚ JEJICH MOŽNÉ KOLIZE

Kolize zájmů v ochraně přírody se nepředpokládají. Pouze v případě zásahů na dílčí ploše 1 – přednější je zajištění otevřeného skalního biotopu, než ochrana skalníku (*Cotoneaster integerrimus*).

3 PLÁN ZÁSAHŮ A OPATŘENÍ

3.1 VÝČET, POPIS A LOKALIZACE PLÁNOVANÝCH ZÁSAHŮ

3.1.1 RÁMCOVÉ ZÁSADY PÉČE O ÚZEMÍ NEBO ZÁSADY JEHO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ

A) PÉČE O LESY

Pro lesní porosty jsou v rámci plánu péče vymezeny dílčí plochy, které reflektují stav území. Dělení je paralelní k rozdělení dle souborů lesních typů, které řeší rámcové směrnice níže.

Rámcové směrnice – lesní porosty

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
1	les zvláštního určení	1A			
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny		ostatní dřeviny	
1A	DB	DBZ 2-3, DB 3-4, LP 1-2, HB 1-2, JV +-1, BK, BRK			
A) Porostní typ		B) Porostní typ		C) Porostní typ	
HB		AK			
Základní rozhodnutí					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
Fyzický věk	nepřetržitá	110	20-30		
Hospodářský způsob		Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
V, pN		V, pN			
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
udržovat současný stav, zlepšit druhovou skladbu, možné ponechat bez zásahu		Dosáhnout přirozené druhové skladby			
Způsob obnovy a obnovní postup					
podpora přirozené obnovy porostů		postupná eliminace akátu, podsadba DB			
Péče o nálety, nárosty a kultury					
není třeba		likvidace zmlazujícího akátu, podle potřeby ochrana proti buření			
Výchova porostů					
při výchově podpořit DB		uvolňovat druhy přirozené druhové skladby			
Opatření ochrany lesa					
Provádění nahodilých těžeb					

budou prováděny podle potřeby ochrany a udržení přirozeného stavu porostů, vhodné ponechat až 100 % nahodilé těžby na zetlení v porostu	budou prováděny podle potřeby ochrany a udržení přirozeného stavu porostů.	
Doporučené technologie		
vyklízení dřeva z porostů lehčí mechanizací s maximálním šetřením půdy a okolního porostu při těžbě budou ponechávány pařezy o minimální výšce 0, 3		
Poznámka		

Číslo směrnice		Kategorie lesa	Soubory lesních typů		
2		les zvláštního určení	0Z		
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny		meliorační a zpevňující		ostatní dřeviny
0Z	BO 9		BŘ I, DBZ, BK		SM
A) Porostní typ			B) Porostní typ		C) Porostní typ
HB					
Základní rozhodnutí					
Obmýetí		Obnovní doba	Obmýetí		Obnovní doba
		nepřetržitá			
Hospodářský způsob			Hospodářský způsob		Hospodářský způsob
V					
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty					
zachovat současnou druhovou skladbu a rozvolněnou až lesostepní strukturu					
Způsob obnovy a obnovní postup					
podpora přirozené obnovy					
Péče o nálety, nárosty a kultury					
není třeba					
Výchova porostů					
uvolňovat přehoustlé porosty					
Opatření ochrany lesa					
Provádění nahodilých těžeb					
budou prováděny podle potřeby ochrany a udržení přirozeného stavu porostů					
Doporučené technologie					

vyklízení dřeva z porostů lehčí mechanizací s maximálním šetřením půdy a okolního porostu při těžbě budou ponechávány pařezy o minimální výšce 0,3 m
--

Poznámka

Přírozená vegetace stanoviště neodpovídá SLT tak, jak je uváděna v metodice. Druhová skladba by měla správně odpovídat typu 1Z.

B) PÉČE O NELESNÍ PLOCHY

Péče o bezlesí je zaměřena na zachování a zlepšení stavu příslušných předmětů ochrany. Tedy na zachování či vytvoření mozaiky stepních až lesostepních stanovišť a přístupnost geologických profilů minimálně zarostlých křovinami. Základními managementovými postupy na většině ploch je opakovaná eliminace dřevin, seč a jednoznačně pastva. Vhodným doplňkem je razantní vyhrabání stařiny, řízené vypalování, případně lokální disturbance. Při návrzích péče bylo vycházení zejména z prací Háková & kol (2004) a Marhoul & Turoňová (2008). Nezbytnými zásahy je redukce dřevin (kácení stromů a výřezy křovin) v místech, kde zastihují bylinnou vegetaci.

Kosení travních porostů

Kosení provádět takovým způsobem, aby docházelo k diferenciaci sezónního vývoje travního porostu na lokalitě (např. část posečená v květnu, část posečená v červnu, část ležící ladem) a dlouhodobě také k rozrůznění druhové skladby rostlin.

Aby docházelo k udržení druhové rozmanitosti bezobratlých, je nutné jim zajistit pro jejich vývoj vzrostlou vegetaci. Z toho důvodu by měla být seč prováděna mimo hlavní vegetační sezónu, popřípadě prováděna mozaikovitě.

Optimální je seč provádět až po odkvětu, nejlépe po dozrání a vysypání tobolek (případně začátkem sezóny, kdy pokosená vegetace regeneruje a opětovně vytvoří květy). Píci je vhodné před odklizením usušit přímo na místě, aby ze suché biomasy stačila vypadat semena rostlin. Sušením a obracením pokosené hmoty na místě se semena snadněji dostanou do půdy.

Dále by bylo ideální zavést mozaikovitý systém hospodaření, tzn. seč provádět mozaikovitě, v pásích širokých několik metrů, seč v sousedním pásu načasovat až odroste prvně sekaný porost nebo až další rok. Tzv. živné (neposečené) pásy jsou pásy o šířce jednoho až dvou pokosů sekačky. Tyto živné pásy zůstávají nepokoseny po dobu než doroste okolní pokosená vegetace. Jinak řečeno se na louce musí vždy nacházet vzrostlá vegetace ve fázi kvetení (tato slouží k přežití druhům bezobratlých, kteří zde prodělávají svůj vývoj). Poměr posečené části travního porostu k neposečené by měl být zhruba 3:1. Na sušších stanovištích je lépe ponechat spíše větší díl neobhospodařované plochy (tj. až 1/3). Pokud je to možné, měly by být ponechány nesečené plochy větší než 0,5 ha. Některá místa tak mohou zůstat neposečena a sečou se až v příštím roce po vegetační sezóně.

JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí takto management v místech s vyvinutou vegetací suchých trávníků, které tvoří v přírodní památce většinu nelesních ploch. Tradiční management spočíval v jedné seči a příležitostném krátkodobém podzimním přepasení ovci a kozami (méně vhodná je pastva skotu). Termín kosení je nutno stanovit dle doby květu a vypadávání semen přítomných druhů. To může být obtížné, protože se na loukách mohou vyskytovat druhy jak s jarní, tak s letní dobou květu. Protože příliš pozdní termín seče již nedokáže potlačit dominantní traviny, je vhodné kosit jednu sezónu na přelomu května a června.

Jinou možností je nekosit celou plochu ve stejnou dobu a ponechat neposečené živné pásy.

Poznámka k doporučené minimální variantě kosení 1x za 2 roky:

Tento způsob péče je třeba brát jako skutečně výjimečný a nouzový – nepravidelné kosení rozkolísává populační dynamiku, rostliny méně kvetou a mají problém pod dekou stařiny nashromáždit dostatek asimilátů na další sezónu.

Extenzivní řízená pastva

Z hlediska péče o travní porosty v chráněném území nejideálnější způsob péče (náhrada tradičního hospodaření), samozřejmě za předpokladu určitých upřesňujících podmínek (je třeba pečlivě volit jak systém a intenzitu pastvy, tak i druhy pasených zvířat). Pastvě ovcí v chráněných územích se v posledních přibližně 15(-20) letech věnovala více autorů (HEJCMAN & al. 2002, DOSTÁLEK & FRANTÍK 2007, KONVIČKA 2005, Konvička in HÁKOVÁ & al. 2004, JERSÁKOVÁ & KINDLMANN 2004 a další). Nicméně je třeba zdůraznit, že hlavní témata výzkumu se zaměřovala spíše do vyšších poloh a také, že období výzkumu není z hlediska relevantních výstupů příliš dlouhé – sami autoři podotýkají, že „rozdíly jsou statisticky neprůkazné a řada změn je oscilačního charakteru. Do jaké míry jsou však tyto rozdíly podmíněny stanovištními podmínkami, pastvou či průběhem počasí, je obtížné rozhodnout“ (DOSTÁLEK & FRANTÍK 2007). Proto není vyloučeno, že názor na realizaci pastvy se může v průběhu platnosti plánu péče mírně změnit.

Význam pastvy zvířat (především ovcí a koz) tkví zejména v narušení povrchu půdy, mění konkurenční poměry mezi druhy, otvírá volné prostory nutné pro generativní obnovu, odstraňuje přebytečnou biomasu a zabraňuje nežádoucí sukcesi společenstva, obvykle v neprospěch širokolistých mezofilních trav jako je ovsík. Velká část ohrožených druhů v xerothermních trávnících je konkurenčně poměrně slabých a je vázána na rozvolněné porosty spoluvytvářené právě pastvou

Poměrně podrobný návod na vhodné zatížení pastviny v péči o chráněná území zpracoval HEJCMAN & al. 2002. Pro zatížení pastviny vypracoval základní vzorec, který zohledňuje jak druh zvířete, tak délku pastvy, druh travního porostu a samozřejmě také počet zvířat. Mj. z tohoto vzorce logicky vyplývá, že čím více zvířat bude při pastvě využito, tím kratší dobu by měl být porost vypásán.

Tento vzorec je konkrétně $(PP) \times (PV) / (0,04) \times (\bar{ZH}) \times (DP)$, kde PP = celková plocha travních porostů na celou pastevní sezónu, PV = odhadovaný průměrný výnos sušiny pastviny z 1 ha, DP = odhadnutá délka pastevní sezóny ve dnech, \bar{ZH} = odhad průměrné živé hmotnosti paseného zvířete (u ovce 60 kg), MP = odhad maximálního počtu zvířat, která mohou být na pastvině pasena celou pastevní sezónu. Pro plochu přibližně 5 ha je třeba počítat celoročně s maximálním počtem 10-12 ovcí (a koz), při kratší době se tento počet samozřejmě zvyšuje. Pro stepní biotopy se jeví jako účinnější rychlé přepasení velkým množstvím zvířat, čímž dojde k masivnímu omezení konkurenčně silných druhů rostlin vázaných generativním rozmnožováním, při zachování hlavních částí suchomilných vytrvalých druhů, které následně rychle obnoví svou nadzemní hmotu.

Množství pasoucích se zvířat a dobu (a období) pastvy je proto třeba volit s ohledem na současné poznatky o vhodnosti pastvy a na základě konkrétních specifik (pastevec je ochoten pást delší dobu apod.). Pastevní systémy se obvykle rozlišují na rotační (pasení dvou a více pastvin, kde se střídá doba pasení s dobou obrůstání oplůtku), kontinuální (nepřetržité pasení v jednom oplůtku během roku nebo pastevní sezóny) a jednorázová (jednorázové krátkodobé vypasení). Přestože nejde o území s hojným výskytem vstavačovitých, je možné v obecné rovině vycházet z doporučení péče pro širokolisté suché trávníky uvedené Jersákovou a Kindlmannem (JERSÁKOVÁ & KINDLMANN 2004), podle kterých je pro společenstva s výskytem vstavačovitých nejideálnějším řešením jednorázová pastva prováděná mimo vegetační sezónu

(maximálně po dobu 4-6 týdnů), rotační pouze v případě, kdy je pastevní cyklus optimalizován dle životního cyklu vstavačovitých (je využívána např. v CHKO Blanský les - cyklická pastva pouze na 2/3 území, vždy 1/3 v daném roce není spásána). V každém případě je nezbytné zvířata na noc umístit mimo vypásanou plochu do samostatného ohradníku, čímž eliminujeme vylučování exkrementů na vypásanou část.

HEJCMAN & al. (2002) a dále JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) uvádějí, že se mylně uvažuje o extenzivní pastvě jako o vhodném způsobu péče – extenzivní pastva vede z dlouhodobého hlediska k silnému zaplevelení málo chutnými pastevními plevely, nízké estetické hodnotě udržovaných pozemků nebo k selektivnímu vyžírání v dané době nejchutnějších druhů a dále uvádějí, že pastva byla vzhledem k velkému nedostatku píče spíše intenzivní.

Vypalování

Pastvu a seč je možno kombinovat se třetím tradičním nástrojem na údržbu travních porostů, a tím je vypalování. Přestože chybí ucelenější informace o dopadu vypalování na faunu bezobratlých, ukazuje se, že vypalování společenstvům bezobratlých z dlouhodobého hlediska prospívá.

Jeho význam spočívá v odstranění vrstvy stařiny, omezení výskytu houbových patogenů, rychlejší mineralizaci surového humusu, urychlení koloběhu živin a zlepšení světelných podmínek, což následně umožňuje klíčení semen řady druhů rostlin a podporuje vegetativní rozrůstání.

Je vhodné provádět pouze maloplošně (popř. mozaikovitě) a nejlépe v zimních měsících za holomrazů nebo (lépe) velmi časně zjara při prvním oschnutí nadzemní biomasy (stařina je již dostatečně proschlá, ale půda je po zimě ještě značně zvlhlá, resp. zmrzlá), aby nedocházelo k likvidaci bezobratlých – hmyzu, pavouků a půdní fauny. Nežádoucí je vypalovat plochy s třtinou křovištní, která se tímto zásahem naopak velmi podpoří v šíření pomocí podzemních orgánů.

Vypalovaná plocha by v daném roce neměla přesáhnout zhruba 1/5 celkové rozlohy lokality a měla by být prováděna nepravidelně (v různých letech).

Možnost vypalování porostů je umožněno na základě § 90, odst. 23 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Ten stanovuje, že je-li to nezbytné z důvodu zajištění péče o rostliny, živočichy, přírodní stanoviště či pokud plán péče o zvláště chráněné území (PP, PR, NPP, NPR, CHKO) nebo zásady péče o národní park obsahuje vypalování porostů, je orgán ochrany přírody (OOP) vypalování oprávněn provádět. Se zřetelem na rozsah zásahu jsou povinny stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru (také Pešout 2021).

Kombinace péče

Podle možností je vhodné, alternativy péče kombinovat. Např. kosení doplněné v pozdější době pastvou s ponecháním nedopasků (příp. vzhledem k úživnější jarní pastvě naopak) nebo zimní vypalování spojené s mozaikovitou sečí v letním období.

Doporučení kombinace sečení a pastvy uvádí i JERSÁKOVÁ & KINDLMANN (2004) v případě péče o orchidejová stanoviště. Postup je ale dobře aplikovatelný i na stepní lokality. Důvodem je zamezení degradace výchozího typu společenstva, udržení struktury vegetace a dodání potřebných živin (pastva vytváří společenstva odolná vůči okusu a sešlapu, kosení odnímá množství živin a umožňuje dostatečnou tvorbu zásobních látek). Pastva nemusí na posečení stanoviště navazovat každoročně, ale může být prováděna v určitých intervalech. Jinou alternativou je náhrada sečení pastvou ve vybraných letech.

C) PÉČE O ROSTLINY

Konkrétní druhy nejsou předmětem ochrany. Péče spočívající o vzácné či chráněné druhy je již zahrnuta v navržených managementových zásadách.

V území se vyskytují některé nepůvodní druhy, především to je trnovník akát.

Trnovník akát (*Robinia pseudacacia*) ve větší míře invaduje i do stepních porostů a zde je třeba důsledně mladé výmladky vyřezávat, ideálním termínem je srpen až září. Vyřezávat by se měly co nejnižší u země a vzniklé pařízky by měly být ošetřeny totálním herbicidem, ideálně Roundupem. V případě exponovaných porostů naopak zachovat vyšší pařezy (cca 1 m), které na slunci úspěšněji vysychají, jejich dožití omezuje pařezovou výmladnost a sekundárně slouží i jako útočiště hmyzu. V případě vzrostlých stromů je s úspěchem používáno kroužkování, které však neomezí pařezovou výmladnost nebo velmi efektivní injektáž spojená s aplikací herbicidu. Některá doporučení jsou uvedena také v práci Veverkové (2009).

V území se expanzivně projevuje **skalník celokrajný (*Cotoneaster integerrimus*)**, jedná se od ruh červeného seznamu, který by měl být chráněn, zde, nicméně, může docházet ke střetu zájmů, jelikož může ohrožovat xerothermní společenstva. Potlačování skalníku by mělo být citlivé a pouze mechanickými metodami.

D) PÉČE O ŽIVOČICHY

Zvláštní režim se nestanovuje, ponechávání formací dřevin a solitér, jakož i exponovaných lemových společenstev koresponduje s nároky významných druhů nočních motýlů. Pro podporu saproxylického hmyzu je vhodné vytvářet torza, dutiny a razantní ořezy korun stromů v PP.

E) PÉČE O ÚTVARY NEŽIVÉ PŘÍRODY

Zajištění proti zarůstání, péče zajištěna dle dílčích ploch.

F) ZÁSADY JINÝCH ZPŮSOBŮ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ

Neřeší se.

3.1.2 PODROBNÝ VÝČET NAVRHOVANÝCH ZÁSAHŮ A ČINNOSTÍ V ÚZEMÍ

A) LESY

Péče o lesní porosty vychází z rámcové směrnice, resp. LHP. Případné nadrámcové zásahy jsou uvedeny v souvislosti s dílčími plochami níže. Vzhledem ke skutečnosti, že plán péče nemá suplovat lesní hospodaření, dílčí plochy pouze sanují nežádoucí vlivy na předmět ochrany nebo ekologickou stabilitu a doplňují tak rámcovou péči o nelesní plochy. Lokalizace viz příloha M3. Kromě zachování porostů a snížení výskytu invazních druhů není péče o lesní porosty pro koncepci zásadní. Lze však přistoupit ke komplexní přeměně porostů na přírodě blízký typ porostu (xerothermní doubrava), zde by však měl být zpracován podrobný projekt nad rámec plánu péče.

5 – Lesní porost pod severní stěnou

Plocha – 440 m²

Typ managementu	Viz rámcová směrnice pro SLT 0Z
Vhodný interval	V období vegetačního klidu
Minimální interval	1 x za dobu platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, administrativní opatření v LHP
Kalendář pro management	Přibližně v polovině platnosti plánu péče
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je omezení zmlazení trnovníku akátu.

6 – Lesní porost na severní stěně

Plocha – 670 m²

Typ managementu	Viz rámcová směrnice pro SLT 0Z, dílčí návaznost na dílčí plochu 1
Vhodný interval	V období vegetačního klidu
Minimální interval	1 x za dobu platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, ruční pila
Kalendář pro management	Přibližně v polovině platnosti plánu péče
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je podpora rozvoje skalní teplomilné vegetace. Předmětem zásahu jsou hlavně porosty skalníku (<i>Cotoneaster integerrimus</i>), zejména vzrostlé přestálé keře a dalších křovin. Redukcí se uvolní prostor pro rozvoj skalní a bylinné vegetace. Dále udržovat rozvolněné porosty dubu a habru. Intenzitu pastvy při vrcholu skalního výchozu je třeba řídit tak, aby nedocházelo k nežádoucí erozi.

7 – dubohabřina s vysokým podílem akátu

Plocha – 7300 m²

Typ managementu	Viz rámcová směrnice pro SLT 1A porostní typ B)
Vhodný interval	květen – září (aplikace herbicidu), srpen – únor – kácení a výřezy
Minimální interval	průběžně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, chemické ošetření, administrativní opatření v LHP
Kalendář pro management	

Upřesňující podmínky	Cílem managementu je odstranění akátu z porostu a eliminace jeho zmlazení.
----------------------	--

8 – Akátina

Plocha – 700 m²

Typ managementu	Viz rámcová směrnice pro SLT 1A porostní typ B)
Vhodný interval	V období vegetačního klidu, květen – září (aplikace herbicidu),
Minimální interval	průběžně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, chemické ošetření, administrativní opatření v LHP
Kalendář pro management	
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je výrazné omezení porostů a zmlazení trnovníku akátu.

B) ÚTVARY NEŽIVÉ PŘÍRODY

Nenavrhují se žádná zvláštní opatření.

C) NELESNÍ POZEMKY

Jednotlivé plochy, které budou dále zmiňovány, jsou zakresleny v příloze M3. v rámci kontinuity péče je z většiny zachováno uspořádání dílčích ploch dle předchozího plánu péče.

1 - Skalní výchozy a plošina s xerothermní skalní vegetací, hojně porostlé skalníkem (*Cotoneaster integerrimus*). Z ostatních dřevin zde rostou dub zimní (*Quercus petraea*), habr obecný (*Carpinus betulus*), růže (*Rosa* sp.), mahalebka (*Prunus mahaleb*).

Plocha – 644 m²

Typ managementu	Bez pravidelného managementu, jednorázové potlačení křovin, částečné přepasení.
Vhodný interval	V období vegetačního klidu
Minimální interval	1 x za dobu platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, ruční pila, řízené vypalování
Kalendář pro management	Přibližně v polovině platnosti plánu péče
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je podpora rozvoje skalní teplomilné vegetace. Předmětem zásahu jsou hlavně porosty skalníku (<i>Cotoneaster integerrimus</i>), zejména vzrostlé přestálé keře. Redukcí se uvolní prostor pro rozvoj skalní vegetace. Dále udržovat pokryvnost dubu a habru v lemech na stávající úrovni. Pokud by tuto úroveň překročila, je třeba dřeviny prořezat. Intenzitu pastvy při vrcholu skalního výchozu je třeba řídit tak, aby nedocházelo k nežádoucí erozi.

2 - Semixerothermní, druhově bohaté trávníky třídy *Festuco-Brometea*.

Plocha – 2325 m²

Typ managementu	Luční, pastevní, omezení zmlazení dřevin
Vhodný interval	V – IX; výřezy X - III
Minimální interval	Min. 1 za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Lehká mechanizace, pila, komb. stádo ovcí a koz
Kalendář pro management	Každý rok
Upřesňující podmínky	Udržení lučních porostů na stávající úrovni

3 - Porost dřevin na úpatí J svahu. Jablň (Malus domestica) (pozůstatek staré výsadby ovocných stromů), hloh (Crataegus sp.), javor babyka (Acer campestre), jilm horský (Ulmus glabra), habr obecný (Carpinus betulus), brslen evropský (Euonymus europaea), růže (Rosa sp.), ptačí zob (Ligustrum vulgare), svída krvavá (Cornus sanguinea), trnka obecná (Prunus spinosa), bez černý (Sambucus nigra), jasan ztepilý (Fraxinus excelsior) - hojně také nálet semenáčků. Bylinné patro: kopřiva dvoudomá (Urtica dioica), kuklík obecný (Geum urbanum), hluchavka skvrnitá (Lamium maculatum), ostružiník (Rubus caesius).

Plocha – 1600 m²

Typ managementu	Potlačení náletových dřevin, kosení/pastva bylinné vegetace v podrostu
Vhodný interval	1x až 2x ročně
Minimální interval	1 x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, ruční pila, křovinořez
Kalendář pro management	jednorázově, kosení každoročně
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je udržení plochy ve stavu bylinné vegetace s rozptýlenými dřevinami a rozvolněného lesního pláště. Potlačování výmladků.

4 - Porost dřevin u paty skalního výchozu (Z expozice): bříza bělokorá (Betula pendula), jasan ztepilý (Fraxinus excelsior), dub zimní (Quercus petraea), javor babyka (Acer campestre), hloh (Crataegus sp.), líska obecná (Corylus avellana), ořešák královský (Juglans regia).

Plocha – 650 m²

Typ managementu	Bez pravidelného managementu, účelové potlačení dřevin
Vhodný interval	V období vegetačního klidu
Minimální interval	1 x za dobu platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	Motorová pila, ruční pila
Kalendář pro management	jednorázově
Upřesňující podmínky	Cílem managementu je udržení dřevinných porostů na úrovni bezlesí, ve stavu, kdy nedochází k ohrožení xerothermních společenstev.

D) OSTATNÍ OPATŘENÍ

1 x za 5 let bude nutná kontrola a obnova značení rezervace včetně obnovy cedulí (dle potřeby i častěji).

1 x za rok by bylo vhodné provést kontrolu celé rezervace za účelem odstranění odpadků.

3.2 ZÁSADY HOSPODÁŘSKÉHO NEBO JINÉHO VYUŽÍVÁNÍ OCHRANNÉHO PÁSMO VČETNĚ NÁVRHŮ ZÁSAHŮ A PŘEHLEDU ČINNOSTÍ

V rámci ochranného pásma je možné vytvářet stanoviště pro saproxylické druhy vytvářením torz, razantních ořezů dřevin, či tvorbou dutin na vhodných dřevinách.

3.3 ZAMĚŘENÍ A VYZNAČENÍ ÚZEMÍ V TERÉNU

Z důvodu zřetelnosti značení je třeba provést obnovu hraničníků 1x za období platnosti plánu péče a obnovu pruhového značení 2x za dobu platnosti plánu péče.

Označení cedulí – dle zákona se skládá se ze dvou hlavních částí – z tabule se státním znakem a tabule s kategorií a případně názvem příslušného chráněného území.

3.4 NÁVRHY POTŘEBNÝCH ADMINISTRATIVNĚ-SPRÁVNÍCH OPATŘENÍ V ÚZEMÍ

Zvážit přehodnocení významu vyhlášeného ochranného pásma.

3.5 NÁVRHY NA REGULACI REKREAČNÍHO A SPORTOVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ VEŘEJNOSTÍ

Nejsou žádné návrhy. Omezení by mělo být zaměřeno na nezákonné táboření (bezdomovci), zakládání ohnišť a kumulaci komunálního odpadu.

3.6 NÁVRHY NA VZDĚLÁVACÍ VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Konkrétní opatření se nestanovují, veškerá činnost v rámci vzdělávacího využití je ponechána na zvážení příslušného orgánu ochrany přírody. Vhodným opatřením by bylo obnovit informační cedule – ideálně v rámci aktualizovaného standardu pro ZCHÚ Prahy.

3.7 NÁVRHY NA PRŮZKUM ČI VÝZKUM ÚZEMÍ A MONITORING

Podle možností opakovaně provádět inventarizační botanické a zoologické průzkumy.

4 ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE

4.1 PŘEDPOKLÁDANÉ ORIENTAČNÍ NÁKLADY HRAZENÉ ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY DLE JEDNOTLIVÝCH ZÁSAHŮ

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Výřez dřevin - úpatí		25 000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)		25 000,-
Opakované zásahy		
Pastva	15 000,-	150 000,-
Sekání xerothermních trávníků	20 000,-	200 000,-
Likvidace zmlazujících dřevin	20 000,-	200 000,-
Kontrola a oprava značení – 5 km (3 x za 10 let)	15 000,- (1 za 5 let)	30 000,-
Průzkumy	5 000,-	50 000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)		630 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)		880 000,-

Pozn: V tabulce jsou uvedeny přibližné náklady v rámci kompletní péče o ZCHÚ, a nemusí být přímo hrazeny z fondů orgánu ochrany přírody.

4.2 POUŽITÉ PODKLADY A ZDROJE INFORMACÍ

- DOSTÁLEK, J – Plán péče o PP Jenerálka 2010 – 2024
- Data z mapování biotopů soustavy Natura 2000 - zdroj AOPK ČR, data získána uzavřením „Výhradní licenční smlouvy o vytěžování databáze“
- Stránky Českého zeměměřičského a katastrálního ústavu - <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>
- Geoportál CENIA - <http://www.cenia.cz>
- Mapový portál Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů - <http://geoportal2.uhul.cz>
- PETŘÍČEK V. a kol. - Péče o chráněná území, I. Nelesní společenstva; Metodika AOPK ČR; Praha 1999
- MÍCHAL I., PETŘÍČEK V. a kol. - Péče o chráněná území, II. Lesní společenstva; Metodika AOPK ČR; Praha 1999
- MARHOUL P., TUROŇOVÁ D. - Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000; Metodika AOPK ČR; Praha 2008
- Vlastní průzkumy

Vyhláška č. 45/2018 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území

Další zdroje informací:

- mapový server České geologické služby <http://www.geology.cz> (geologické mapy)
- mapový server Seznam.cz <http://www.mapy.cz> (historický snímek z 19. století, orientační mapa území)
- mapový server Laboratoře geoinformatiky <http://oldmaps.geolab.cz> (prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska)
- mapový server Cenia – národní inventarizace kontaminovaných míst <http://kontaminace.cenia.cz> (historické letecké snímky z poloviny minulého století)
- Oficiální webové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR věnované monitoringu v České republice <http://www.biomonitoring.cz>
- Oficiální webové stránky soustavy Natura 2000 v České republice spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR <http://www.natura2000.cz>

4.3 SEZNAM POUŽÍVANÝCH ZKRATEK

EN – ohrožený druh Červeného seznamu

KN – katastr nemovitostí

KO (§1) – kriticky ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

LC – málo dotčený druh Červeném seznamu

LR – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

LV – list vlastnictví

NT – téměř ohrožený druh Červeném seznamu

O (§3) – ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

SO (§2) – silně ohrožený chráněný druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.
VU – zranitelný druh Červeného seznamu
ZCHÚ – zvláště chráněné území
EVL – evropsky významná lokalita
AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky ZCHU - zvláště chráněné území
PR - přírodní rezervace
IUCN - Světový svaz ochrany přírody - The World Conservation Union
ČUZK - Český úřad zeměměřičský a katastrální
DKM - digitální katastrální mapa
UHUL - Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
KN - katastr nemovitostí
LHP - lesní hospodářský plán
LHO - lesní hospodářská osnova
OPRL - Oblastní plán rozvoje lesů

4.4 ZPRACOVATEL PLÁNU PÉČE

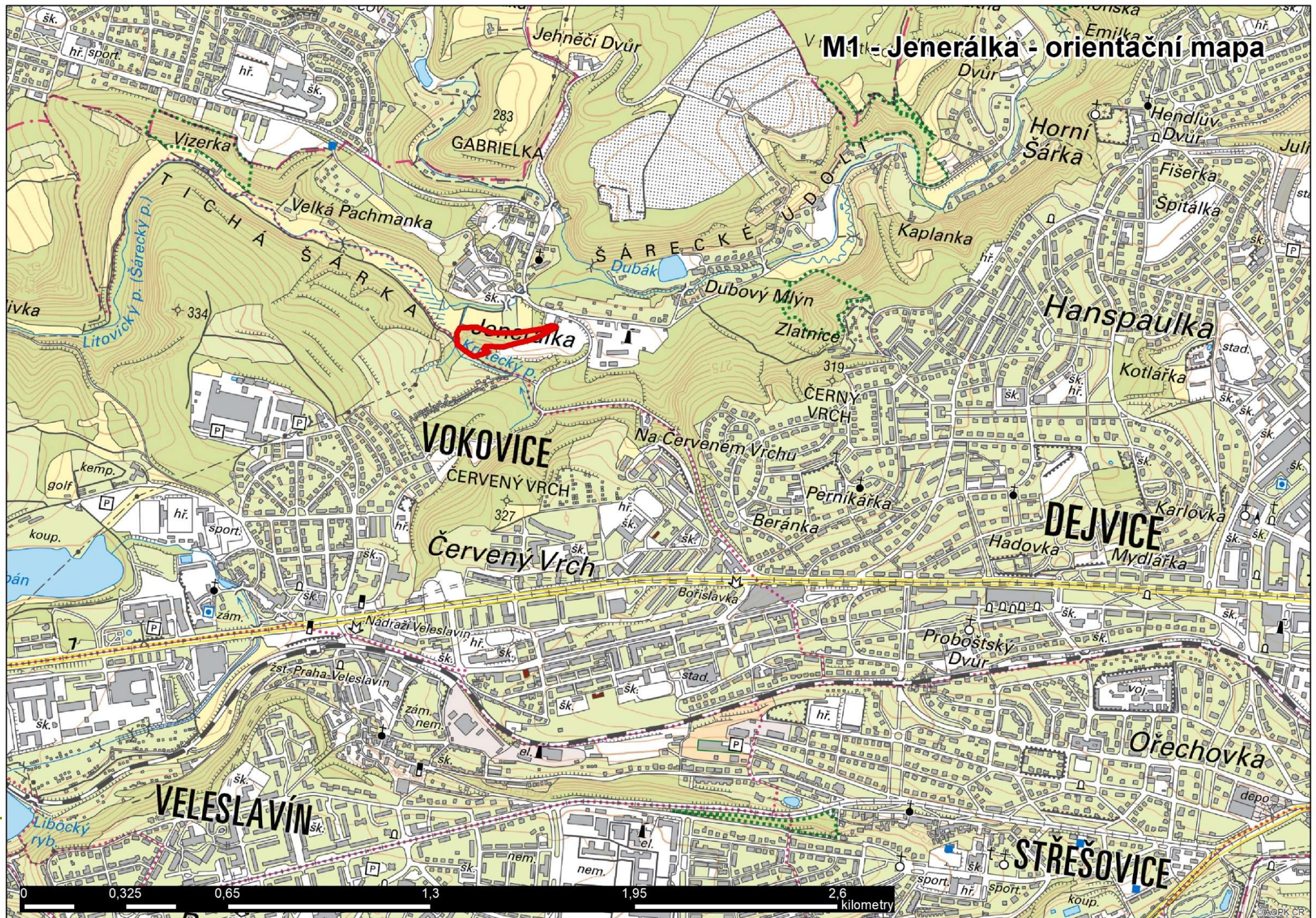
Martin Chochel, DiS.
Lipová 627, 36301 Ostrov
martin.chochel@outlook.cz

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 45/2018 Sb. a „Osnovy plánu péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace a jejich ochranná pásma“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

5 PŘÍLOHY

- 1) Příloha M 1 - Orientační mapa s vyznačením území
- 2) Příloha M 2 - Mapa s vymezením ZCHÚ a pozemky KN
- 3) Příloha M 2a - Mapa s vymezením ZCHÚ, ochranného pásma stávajícího a navrženého a pozemky KN
- 4) Příloha M 3 - Mapa dílčích ploch a objektů
- 5) Příloha M 4 - Mapa lesnická - OPRL
- 6) Tabulka T 1 - Popis dílčích ploch a objektů na lesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich
- 7) Tabulka T 2 - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

M1 - Jenerálka - orientační mapa

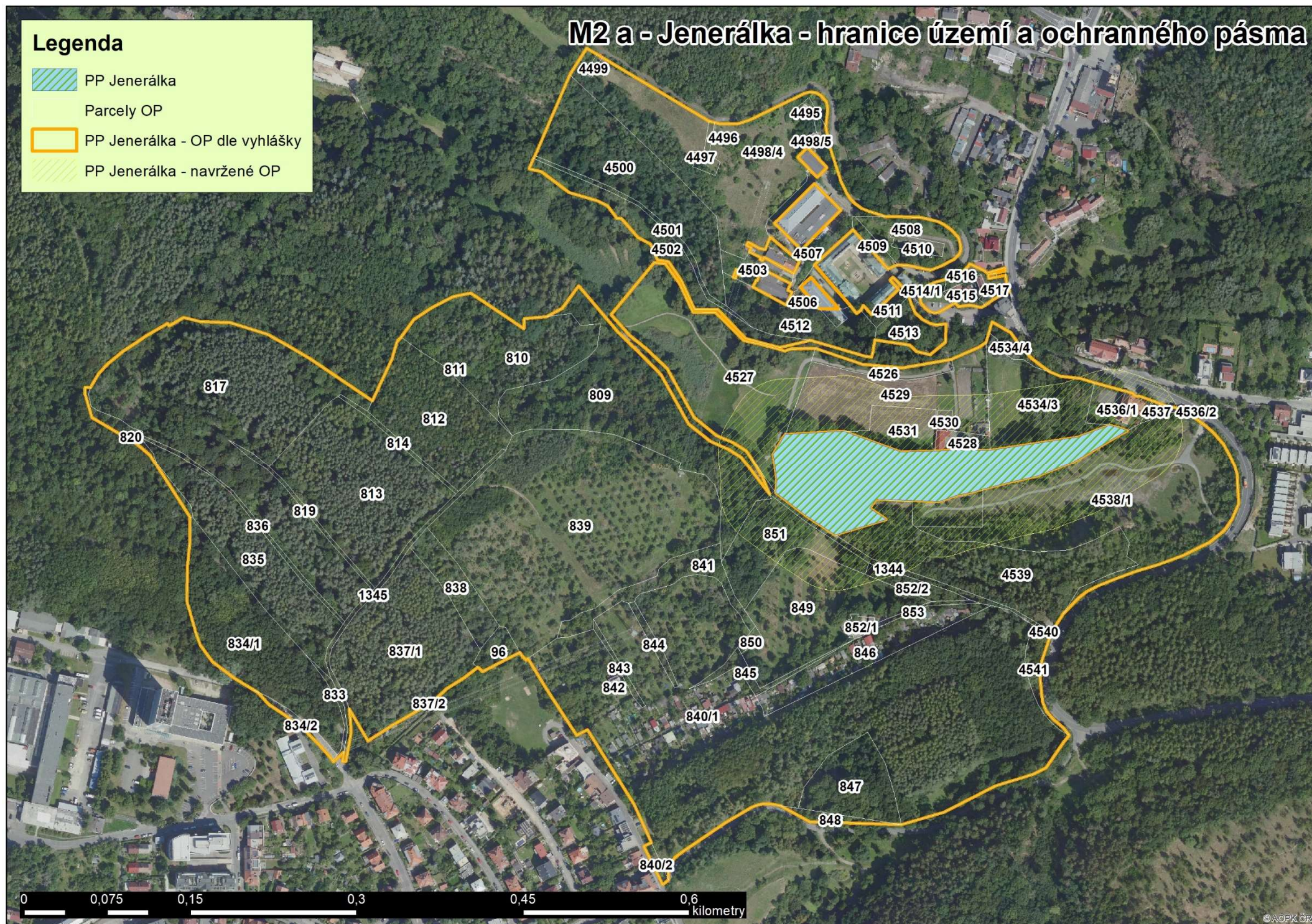
M2 - Jenerálka - hranice území

Legenda

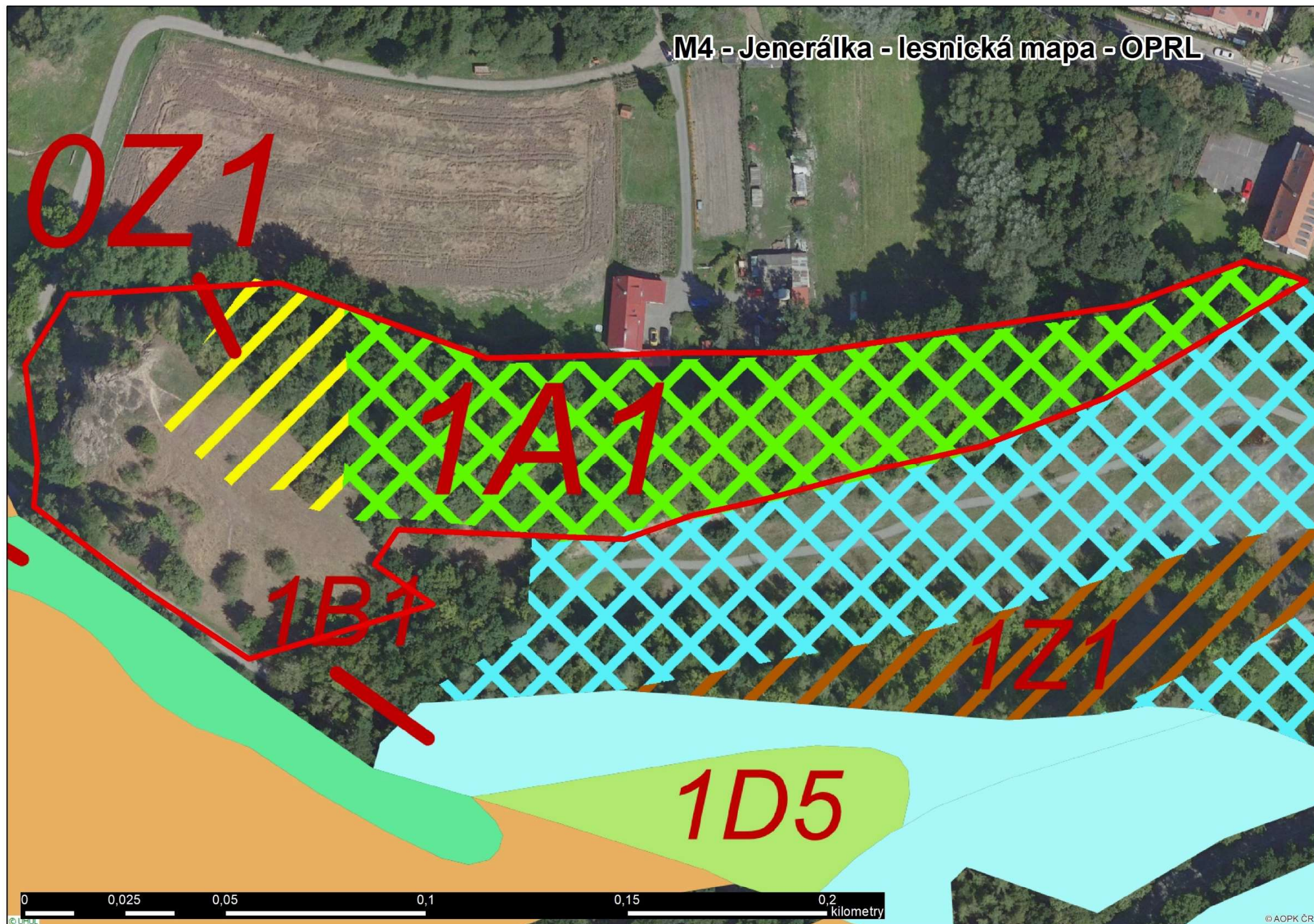
- PP Jenerálka
- Parcely OP
- PP Jenerálka - OP dle vyhlášky
- PP Jenerálka - navržené OP

M2 a - Jenerálka - hranice území a ochranného pásma

M3 - Jenerálka - mapa dílčích ploch

Tabulky - Příloha T1

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

označení JPRL	dílčí plocha	výměra dílčí plochy (ha)	SLT	Zastoupení (%)	číslo rám. směrnice	dřeviny	zastoupení (%)	doporučený zásah	naléhavost	poznámka
108 B 24	5	0,044	0Z	5	1	DBZ BB HB	25 25 50	Dle rámcové směrnice a LHP		
	6	0,067	0Z	3	1	DBZ BB HB JS	50 10 30 10	Dle rámcové směrnice a LHP Omezit zarůstání vrcholového lemu skalního výchozu.	1	Skalní výchozy porostlé keři <i>Crataegus sp.</i> , <i>Corylus avellana</i> , <i>Cotoneaster</i> , <i>Euonymus europea</i> .
	7	0,73	1A, 0Z	95, 3	2	HB BB DBZ JS AK	50 5 20 5 20	Odstranit akát, při výchově porostu podpořit dub.	3	
	8	0,07	1A	100	2	AK HB JS DBZ BB	40 20 10 25 5	Akátinu převést na dubohabřinu. Postupná rekonstrukce. Násečný způsob, podsadba DB.	2	Likvidovat obracející akát.

* stupně naléhavosti jednotlivých zásahů, podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný

Tabulky - Příloha T2

Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavo st	termín provedení	interval provádění
1	Skalní výchozy s xerothermní skalní vegetací a vrcholová plošina	0,06	Omezit porosty skalníku (<i>Cotoneaster integerrimus</i>), zejména vzrostlé přestárlé keře, popř. další dřeviny. Tím se uvolní prostor pro rozvoj skalní vegetace. Intenzitu pastvy při vrcholu skalního výchozu je třeba řídit tak, aby nedocházelo k nežádoucí erozi.	Redukce křovin	1	X - III	jednorázově
				Přesah pastvou, řízené vypalování	1	V – X (X-II)	každoročně
2	Semixerothermní, druhově bohaté trávníky	0,23	Pokračovat v dosavadní péči – kombinace pastvy a kosení, omezovat okolní dřeviny tak, aby plocha nezarůstala.	Pastva, kosení s vymístění hmoty, řízené vypalování, výhrab stařiny	1	V – X (X – II)	každoročně
3	Porost dřevin na úpatí J svahu	0,16	Z porostu odstraňovat náletové stromy. Porost ostatních dřevin udržovat na stávající úrovni, postupným zmlazováním zabraňovat jejich rozzrůstání do plochy trávníků.	Redukce náletů a křovin	1	X - III	Jednorázově nebo dle potřeby
				Přesah pastvou, kosení	1	V - X	každoročně
4	Porost dřevin u paty skalního výchozu (Z)	0,7	Z porostu odstraňovat náletové stromy. Udržovat rozvolněný porost dřevin, postupnou redukcí zabraňovat jejich rozrůstání do plochy trávníků.	Redukce náletů a křovin	2	X - III	jednorázově

naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný,
3. stupeň - zásah odložitelný.

